

Passing the Test of Wealth: Jewish Views on Material Consumption

Hebrew/English Source Sheet

This material was prepared by Rabbi Yonatan Neril and Evonne Marzouk of Canfei Nesharim, as part of the Jewcology project.

Outline of Sources:

1. Who is Rich?
2. You Can't Take It With You
3. Out of Balance
4. The Error of Korach
5. Riches Kept for Harm

1. Who is Rich?

משנה מסכת אבות פרק ד משנה א

[א] בן זומא אומר... איזהו עשיר השמח בחלקו שנאמר (תהלים קכ"ה) יגיע כפיך כי תאכל אשריך וטוב לך אשריך בעולם הזה וטוב לך לעולם הבא...

Mishna, Pirke Avot 4:1

Ben Zoma would say, 'Who is rich? One who is satisfied with his lot. As is stated (Psalms 128:2): "If you eat of toil of your hands, fortunate are you, and good is to you"; "fortunate are you" in this world, "and good is to you" in the World to Come.'

תלמוד בבלי מסכת שבת דף כה עמוד ב

תנו רבנן: איזה עשיר? כל שיש לו נחת רוח בעשרו, דברי רבי מאיר. סימן מ"ט ק"ס. רבי טרפון אומר: כל שיש לו מאה כרמים ומאה שדות, ומאה עבדים שעובדין בהן. רבי עקיבא אומר: כל שיש לו אשה נאה במעשים. רבי יוסי אומר: כל שיש לו בית הכסא סמוך לשולחנו.

Babylonian Talmud, Tractate Shabbat, p. 25b, translation adapted from Soncino translation

Our Rabbis taught: Who is wealthy? He who has pleasure in his wealth: this is R. Meir's view.¹ R. Tarfon said: He who possesses a hundred vineyards, a hundred fields and a hundred slaves working in them.¹ R. Akiba said: He who has a wife pleasant in deeds.² R. Jose said: He who has a bathroom near his table.³

רש"י מסכת שבת דף כה עמוד ב

נחת רוח בעשרו - שמח בחלקו, אם מעט אם רב.

Rashi to Babylonian Talmud, Tractate Shabbat, p. 25b, translation by R' Yonatan Neril

pleasure in his wealth: one who is happy with his lot, whether little or great.

¹ Maharshal suggests that R. Tarfon intentionally states his case in an exaggerated form, to intimate that one who seeks wealth can never really attain it, unless he is satisfied with what he possesses.

² He spoke from personal experience: his wife stood out as a model of fidelity and trust, and it was she alone who enabled and encouraged him to attain his high position (Ned. 50a).

³ In a time when sanitary arrangements were very primitive and privies were situated in fields, this would be a sign of wealth,

Sefer Ma'aloth Hammidoth, translated by M. Joseph in *Judaism as Creed and Life*, p. 388.

'Despise not riches. Honour the wealthy if they are benevolent and modest. But remember that contentment is the true wealth'.

Discussion Questions:

1. According to these sources, what is the true meaning of wealth?
2. Give an example of when you experienced this concept personally.
3. Does wealth allow us to achieve contentment, or is contentment totally separate from how much money we have?

2. You Can't Take It With You

תלמוד בבלי מסכת עירובין דף סה עמוד ב

אמר רבי אילעאי: בשלשה דברים אדם ניכר: בכוסו, ובכיסו, ובכעסו. ואמרי ליה: אף בשחקו.

Babylonian Talmud, Tractate Eruvin 65b, translation by Y. Neril

Rabbi Ilai said: Through three things a person is known: through his cup [i.e. wine], through his wallet, and through his anger. And some say: even through his playfulness.

רבינו חננאל תלמוד בבלי מסכת עירובין דף סה עמוד ב

ובכיס: כשמתעשר אם דעתו זהה עליו

Rabeinu Chananel, commentary to Talmud, Tractate Eruvin 65b, translation by Y. Neril

and through his money: when he becomes wealthy, whether he becomes haughty

קהלת פרק ה פסוק יד

כַּאֲשֶׁר יֵצֵא מִבֶּטֶן אִמּוֹ עָרוֹם יָשׁוּב לְלֶכֶת כְּשֶׁבָא וּמְאוּמָה לֹא יֵשֵׂא בְעַמְלֹו שְׂיִלְךָ בְּיָדוֹ:

Ecclesiastes 5:14, Soncino translation

As he came forth of his mother 's womb, naked shall he go back as he came, and shall take nothing for his labour."

קהלת רבה (וילנא) פרשה ה

[יד] כאשר יצא מבטן אמו, גניבא אמר לשועל שמצא כרם והיה מסוייג מכל פנותיו והיה שם נקב אחד ובקש להכנס בו ולא הוה יכיל מה עבד צם תלת יומין עד דכחיש ותשש ועאל בהדא נקובא, ואכל ושמן, בעא למיפק ולא יכיל מעיבר כלום, חזר וצאים תלת יומן אוחרנין עד דכחיש ותשש וחזר היך מה דהוה ונפק, כד נפק הוה אפיך אפוי ואיסתכל ביה אמר כרמא כרמא, מה טב את ומה טבין אינון פירין דבגוודך, וכל מה דאית בך יאין ומשבחן, ברם מה הניה ממך, כמה דבר נש עליל לגוויך כך הוא נפיק, כך הוא דין עלמא...
תני בשם רבי מאיר כשאדם בא לעולם ידיו הן קפוצות כלומר כל העולם שלו הוא אני נוחלו וכשהוא נפטר מן העולם ידיו הן פשוטות כלומר לא נחלתי מן העוה"ז כלום, שכן שלמה אומר כאשר יצא מבטן אמו ערום ישוב ללכת כשבא ומאומה וגו'.

Midrash Rabbah - Ecclesiastes 5:20, Soncino translation

"As he came forth of his mother 's womb, [naked shall he go back as he came, and shall take nothing for his labour.]" (Ecclesiastes 5:14). Genibah said: It is like a fox who found a vineyard which was fenced in on all sides. There was one hole through which he wanted to enter, but he was unable to do so. What did he do? He fasted for three days until he became lean and frail, and so got through the hole. Then he ate [of the grapes] and became fat again, so that when he wished to go out he could not pass through at all. He again fasted another three days until he became lean and frail, returning to his former condition, and went out. When he was outside, he turned his face and gazing at the vineyard, said, 'O vineyard, O vineyard, how good are you and the fruits inside! All that is inside is beautiful and commendable, but what enjoyment has one from you? As one enters you so he comes out.' Such is this world...

R. Meir: When a person enters the world his hands are clenched as though to say, 'The whole world is mine, I shall inherit it'; but when he takes leave of it his hands are spread open as though to say, 'I have inherited

nothing from the world.' For thus said Solomon, "As he came forth of his mother 's womb, naked shall he go back as he came, and shall take nothing for his labour." (Ecclesiastes 5:14)

Discussion Questions:

1. Do you consider earning a lot of money a high priority? Why or why not?
2. Given that the money we earn ultimately goes to others when we die, why is it so important to us?
3. There are numerous ancient cultures in which kings were buried with all their wealth. How does this contrast with the Jewish view?

3. Out of Balance

רמב"ם הלכות דעות פרק א הלכה ד

הדרך הישרה היא מדה בינונית שבכל דעה ודעה מכל הדעות שיש לו לאדם, והיא הדעה שהיא רחוקה משתי הקצוות ריחוק שוה ואינה קרובה לא לזו ולא לזו, לפיכך צוו חכמים הראשונים שיהא אדם שם דעותיו תמיד ומשער אותם ומכוין אותם בדרך האמצעית כדי שיהא שלם בגופו, כיצד לא יהא בעל חמה נוח לכעוס ולא כמת שאינו מרגיש אלא בינוני, לא יכעוס אלא על דבר גדול שראוי לכעוס עליו כדי שלא יעשה כיוצא בו פעם אחרת, וכן לא יתאוה אלא לדברים שהגוף צריך להן ואי אפשר להיות בזולתן כענין שנאמר צדיק אוכל לשובע נפשו, וכן לא יהיה עמל בעסקו אלא להשיג דבר שצריך לו לחיי שעה כענין שנאמר טוב מעט לצדיק, ולא יקפוץ ידו ביותר, ולא יפזר ממונו אלא נותן צדקה כפי מסת ידו ומלוה כראוי למי שצריך, ולא יהא מהולל ושוחק ולא עצב ואונן אלא שמח כל ימיו בנחת בסבר פנים יפות, וכן שאר דעותיו, ודרך זו היא דרך החכמים, כל אדם שדעותיו דעות בינונית/בינוניות/ ממוצעות נקרא חכם.

Rambam (Maimonides), Mishneh Torah, Hilchot Deot, chapter 1, section 4, translation by Eliyahu Touger

The straight path: This [involves discovering] the midpoint temperament of each and every trait that man possesses [within his personality.] This refers to the trait which is equidistant from either of the extremes, without being close to either of them.

Therefore, the early Sages instructed a man to evaluate his traits, to calculate them and to direct them along the middle path, so that he will be sound {of body}.

For example: he should not be wrathful, easily angered; nor be like the dead, without feeling, rather he should [adopt] an intermediate course; i.e., he should display anger only when the matter is serious enough to warrant it, in order to prevent the matter from recurring. Similarly, he should not desire anything other than that which the body needs and cannot exist without, as [Proverbs 13:25] states: "The righteous man eats to satisfy his soul."

Also, he shall not labor in his business except to gain what he needs for immediate use, as [Psalms 37:16] states: "A little is good for the righteous man."

He should not be overly stingy nor spread his money about, but he should give charity according to his capacity and lend to the needy as is fitting. He should not be overly elated and laugh [excessively], nor be sad and depressed in spirit. Rather, he should be quietly happy at all times, with a friendly countenance. The same applies with regard to his other traits.

This path is the path of the wise. Every man whose traits are intermediate and equally balanced can be called a "wise man."

שו"ת אגרות משה יורה דעה חלק ג סימן עא, מאת הרב משה פיינשטיין זצ"ל

והנה במדינתנו מרוב הברכה שנתן השי"ת יש רצון ותאוה גדולה להנאות עוה"ז בכל התענוגים שקורין לזה גוד טיים שגם זה דבר המקלקל את האדם מאד שמרגיל את יצרנו להתאות לדברים שאין צורך בהם ומשחית את מדותיו עד שנהפך לחיה רעה, ומתחלה מבקש לתאותיו איזה דבר היתר מרומה וכשאי אפשר לא ימנע אף באיסור עד שלהצדיק מעשיו נעשה גם לכופר ח"ו וכמאמרם לא עבדו ישראל ע"ז אלא להתיר עריות, והתורה הקפידה מאד על כך בעיקר בחינוך הילדים כדחזינן מדין בן סורר שעל ריבוי תאוה דהיתר חייבתו תורה משום שזה יביא אותו לבסוף להיות ליסטים ורוצה וגם כופר בכל התורה. וגם על זה צריכים המורים להשגיח וללמד להתלמידים איך להתנהג ולדבר עמהם בגנות בעלי התאוה ובשבח הנאה ממעשים טובים שהוא הנאה עולמית שמשבחים אותו בזה וכדומה בהרבה דברים נכונים שמשפיעים עליהם. ואיתא ברש"י על ואכלתם לחמכם לשובע אוכל קימעא והוא מתברך במעיו שלכאורה תמוה לאיזה צורך הוא ברכה זו דהא נאמר לעיל מזה שהברכה תהיה מרובה שהארץ תתן יבולה והעץ יתן פריו ודיש ישיג את בציר ובציר את

זרע ואחר זה נאמר ואכלתם ישן נושן ומפני חדש תוציאו וא"כ הרי יש להם הרבה מה לאכול ויהיה להם שובע אף כשיצטרכו לאכול הרבה, אבל הוא שהאדם השלם אף שיש ברכה מרובה ושפע רב יודע לצמצם תאוותיו להנאות הגוף רק למה שיש לו צורך בהם והשפע ברכה שנתן השי"ת יודע שאינו כדי שיוכל להיות בעל תאוה וזולל וסובא אלא כדי שישגי בקלות מה שצריך לבריאות הגוף וגם להנאות שיש צורך בהם לפעמים לראות חסדי השי"ת ולימי העונג והשמחה כשבתות וימים טובים ושמחות של מצוה ולכן נתן השי"ת גם ברכה זו שלא יצטרך האדם השלם לעסוק הרבה באכילתו ושתייתו אלא שגם בקימעה שיאכל יתברך שיהיה שבע וטוב לו. והוא להורות שגם כשנותן הקב"ה במדינה ברכה מרובה ועשירות גדולה לא יבא מזה לדון שרצון השי"ת שישתדל להשיג כל הנאות שיכול ע"י הברכה שנתן לו אלא ידע דבכל עת ובכל מקום יהיה הנאותו רק מתורה ומעשים טובים שיעשה שמזה יש הנאה בעוה"ז ובעוה"ב.

R' Moshe Feinstein zt"l, Igros Moshe, Yoreh Deah, vol. 3, section 71, translated by Rabbi Eliahu Hoffman (partial translation)

"Behold, in our country (U.S.A), due to the abundance of (material) blessings and wealth that Hashem has given us, there is a tremendous desire and need to constantly satisfy oneself with all sort of physical, this-worldly pleasures - that which people call 'having a good time' - which ultimately destroy one's character and accustom man to constantly seek pleasure from unnecessary and superfluous distractions."

ויקרא רבה (וילנא) פרשה כב סימן א
(שם /קהלת ה'/) אוהב כסף לא ישבע כסף אוהב ממון לא ישבע ממון ואוהב בהמון לא תבואה וגו'...

Midrash Rabbah - Leviticus 22:1, Soncino Translation

He that loves silver shall not be satisfied with silver (Ecclesiastes 5: 9), that is to say, he who loves money will not be satisfied with money, nor he that loves abundance (hamon) with increase...

Discussion questions:

1. Do you think that our society is addicted to money, wealth and the pursuit of a "good time"? What are the consequences of this?
2. How can we become more balanced in our pursuit of wealth?

4. The Error of Korach

במדבר פרק טז

כו. וידבר אל העדה לאמר סורו נא מעל אהלי האנשים הרשעים האלה ואל תגועו בכל אשר להם פן תספּו בכל חטאתם:
כו. ויעלו מעל משפּן קרח דתן ואבירם מסביב ודתן ואבירם יצאו נצבים פתח אהליהם ונשיהם ובניהם וטפם:
כז. ויאמר משה בזאת תדעוּן פי ייהויה שלחני לעשות את כל המעשים האלה כי לא מלבי:
כט. אם כמות כל האדם ימתון אלה ופקדת כל האדם יפקד עליהם לא ייהויה שלחני:
ל. ואם בריאה יברא ייהויה ופצתה האדמה את פיה ובלעה אתם ואת כל אשר להם וירדו חיים שאלה וידעתם פי נאצו האנשים האלה את ייהויה:
לא. ויהי ככלתו לדבר את כל הדברים האלה ותבקע האדמה אשר תחתיהם:
לב. ותפתח הארץ את פיה ותבלע אתם ואת בתיהם ואת כל האדם אשר לקרח ואת כל הרכוש:
לג. וירדו הם וכל אשר להם חיים שאלה ותכס עליהם הארץ ויאבדו מתוך הקהל:
לד. וכל ישראל אשר סביבתיהם נסו לקלם כי אמרו פן תבלענו הארץ:
לה. ואש יצאה מאת ייהויה ותאכל את החמשים ומאתים איש מקריבי הקטרת :

Numbers 16: 26-35, Judaica Press Translation

26. He spoke to the congregation saying, "Please get away from the tents of these wicked men, and do not touch anything of theirs, lest you perish because of all their sins.

27. So they withdrew from around the dwelling of Korah, Dathan, and Abiram, and Dathan and Abiram went out standing upright at the entrance of their tents together with their wives, their children, and their infants.

28. Moses said, "With this you shall know that the Lord sent me to do all these deeds, for I did not devise them myself.
29. If these men die as all men die and the fate of all men will be visited upon them, then the Lord has not sent me.
30. But if the Lord creates a creation, and the earth opens its mouth and swallows them and all that is theirs, and they descend alive into the grave, you will know that these men have provoked the Lord."
31. As soon as he finished speaking all these words, the earth beneath them split open.
32. The earth beneath them opened its mouth and swallowed them and their houses, and all the men who were with Korah and all the property.
33. They, and all they possessed, descended alive into the grave; the earth covered them up, and they were lost to the assembly.
34. All the Israel who were around them fled from their cries, for they said, "Lest the earth swallow us up [too]!"
35. A fire came forth from the Lord and consumed the two hundred and fifty men who had offered up the incense.

דברים פרק יא פסוק ו

וְאֲשֶׁר עָשָׂה לְדָחַן וְלְאַבִּירָם בְּנֵי אֱלִיאָב בֶּן רְאוּבֵן אֲשֶׁר פָּצְתָה הָאָרֶץ אֶת פִּיהָ וַתִּבְלָעֵם וְאֶת בְּתֵיהֶם וְאֶת אֲהֻלֵיהֶם וְאֶת כָּל הַיְקוּמִים אֲשֶׁר בְּרַגְלֵיהֶם בְּקִרְבָּם כָּל יִשְׂרָאֵל:

Deuteronomy 11:6, Judaica Press Translation

and what He did to Dathan and Abiram, sons of Eliab, the son of Reuben, that the earth opened its mouth and swallowed them up and their households and their tents, and all the possessions at their feet, in the midst of all Israel.

כלי יקר דברים פרק יא פסוק ו

(ו) ואת כל היקום אשר ברגליהם. פירש רש"י זה ממונו של אדם המקימו על רגליו. וכי מי שאין לו ממון חיגר ברגליו ולא עמדה לו כל חכמתו ושאר המעלות האנושיות. ונראה שבגנות קנין הממון הוא מדבר... ויהיה נתון תחת ממשלת האדם לעשות בממונו מה שירצה, אבל לסוף מוחלפת השיטה שממונו מתגבר עליו אל כל אשר יחפוץ יטנו ועלה מן הארץ משפל מצבו כאשר יקום איש על רעהו כך יקום ממונו עליו ושליט בו ומעבירו על דעתו ועל דעת קונו, לכך קראו היקום אשר ברגליהם כי זה העצב נבזה האחוז בחבלי בוז ונתון תחת כפות רגליו הוא היקום אשר יקום עליו למשול בו, וכאשר יקום איש על רעהו ורצחו נפש (דברים כג כו), כך קנין זה מביא את בעליו בסכנות רבות והוא אשר המית את קרח כי בטח בעושרו ונפל, לכך קרא לממונם של קרח ועדתו היקום אשר ברגליהם:

Rabbi Shlomo Ephraim Luntshits (Kli Yakar) to Deuteronomy 11:6, translated by Rabbi Dr. Albert Milton Kanter, in Kli Yakar on Devarim, HTC Press, 2003

“and every living substance who were with at their feet” (Deuteronomy 11:6): Rashi exegeted [interpreted the Biblical text]: this (refers to) the wealth of the human being which establishes him upon his feet; well (queries Kli Yakar), he who has no wealth-limps upon his feet, and all his wisdom as well as the other human excellences do not stand for him? (Obviously not); so now it appears that he (Moshe) is speaking about the pejorative aspect of the acquisition of wealth...

Now it would be given under the domain of the human being (i.e.) to do with his wealth what he would desire. But as the end (in many cases) this position is reversed in that his wealth has power over him; (i.e.) to whatever he (that human being) desires it will lead him so that it will rise from the earth because of the denigration of his condition, just as a man would arise against his neighbor; this (too would be his wealth that arise against him in that it rules over him and transfers (controls) over his intelligence and (even) over the will of his Creator (lit. “the Dominion of his Acquirer”). Therefore he (Moshe) called it “the living substance who were with them.” Because that is the shameful sadness which seizes the cords of shame and is given under the soul of his foot, that is the establishment which (itself) will rise up against him to have dominion over him. Now just as “a man would rise up against his neighbor and slay his soul,” similarly this acquisition brings its owner (i.e. the owners of the wealth) into many (grievous) perils. Now that is what slew Korach because he trusted (only) in his wealth

and hence fell. Therefore he (Moshe) called the wealth of Korach and his congregation “that of every living substance who were with them” (Deuteronomy 11:7).

תהלים פרק מט פסוק ז
הַבְּטָחִים עַל חַיְלָם וַיִּבְרַב עֲשָׂרָם יִתְהַלְלוּ:

Psalms 49:7, Judaica Press translation

Those who rely on their possessions and boast of their great wealth

מדרש תהלים (בובר) מזמור מט
דבר אחר הבוטחים על חילם. זה קרח ועדתו.

Midrash Tehilim (Buber), chapter 49

Another reading of: *Those who rely on their possessions*: this is Korach and his assembly.

Discussion Questions:

1. According to these sources, what was Korach's mistake?
2. In what way do we rely on our possessions today?
3. How can we prevent ourselves from having a false sense of security because of what we have?

5. Riches Kept for Harm

קהלת פרק ה פסוק יב
יֵשׁ רָעָה חוֹלָה רְאִיתִי תַחַת הַשָּׁמֶשׁ עֹשֶׂר שְׁמֹר לְבַעְלָיו לְרָעָתוֹ:

Ecclesiastes 5:12-13, Judaica Press translation

12. There is a grievous evil that I saw under the sun; riches kept by their owner for his harm.

13. And those riches are lost through an evil design, and he will beget a son who will have nothing in his hand.

רש"י קהלת פרק ה פסוק יב
עושר שמור לבעליו לרעתו - כעשרו של קרח שעל ידי כן נתגאה וירד לשאול:

Rashi to Ecclesiastes 5:12-13, translation by Y. Neril

Riches kept by their owner for his harm: like the riches of Korach, who because of them became arrogant and came to question [Moses' legitimacy].

שמות רבה (וילנא) פרשה לא

ג ד"א אם כסף תלוה את עמי, הה"ד (קהלת ה) יש רעה חולה ראיתי תחת השמש עושר שמור לבעליו לרעתו ואבד העושר ההוא בענין רע, אשרי אדם שהוא עומד בנסיונו שאין בריה שאין הקב"ה מנסה אותה, העשיר מנסהו אם תהא ידו פתוחה לעניים, ומנסה העני אם יכול לקבל יסורין ואינו כועס שנאמר (ישעיה נח) ועניים מרודים תביא בית, ואם עמד העשיר בנסיונו ועושה צדקות הרי הוא אוכל ממנו בעוה"ז והקרן קיימת לו לעולם הבא והקב"ה מצילו מדינה של גיהנם, שנאמר (תהלים מא) אשרי משכיל אל דל ביום רעה ימלטהו ה', ואם עמד העני בנסיונו ואינו מבעט הרי הוא נוטל כפלים לע"ל שנאמר (שם/תהלים/יח) כי אתה עם עני תושיע, ממי אתה למד מאיוב שנתייסר בעוה"ז ושלם לו הקב"ה כפלים שנאמר (איוב מב) ויוסף ה' את כל אשר לאיוב למשנה, אבל העשיר שעינו רעה הולך הוא וממונו מן העוה"ז שנא' (קהלת ה) ואבד העושר ההוא בענין רע שעינו רעה כנגד גבאי צדקה למה שגלגל הוא בעולם לא מי שהוא עשיר היום עשיר למחר ומי שהוא עני היום עני למחר, אלא לזה מוריד ולזה מעלה שנאמר (תהלים עה) כי א-להים שופט זה ישפיל וזה ירים,

בא וראה יש עושר שהוא עושה רע לבעליו ויש עושר שעושה טוב לבעליו, עושה רע לבעליו זה עושרו של קרח שהוא היה עשיר מכל ישראל וכתוב (במדבר טז) וירדו הם וכל אשר להם חיים שאולה, ד"א זה עושרו של המן הרשע שנאמר (אסתר ה) ויספר להם המן את כבוד עושרו, וכתוב ותלו אותו ואת בניו על העץ, ושהוא טוב לבעליו זה עושרו של יהושפט שנא' (ד"ה = דברי הימים = ב יח) ויהי ליהושפט עשר וכבוד לרב, ומה היה לו ויצעק יהושפט וה' עזרו... לכך נאמר עושר שמור לבעליו לרעתו.

Midrash Shemot Raba, 31:3, Soncino translation

Another explanation of 'If you lend money to any of My people' (Exodus 22: 24). It is written, There is a grievous evil which I have seen under the sun, namely, riches kept by the owner thereof to his hurt; and those riches perish by evil adventure (Ecclesiastes. 5:12). Happy is the man who can withstand the test, for there is none whom G-d does not prove. He tries the rich man to see if his hand will be opened unto the poor, and the poor man He tries in order to see whether he will accept chastisement without repining, as it says, And that you bring the poor that are humbled to thy house (Isaiah. 58:7). If the rich man with stand his test and practice charity, then he will enjoy his wealth in this world, while the capital will be preserved for him in the Life to Come, and the Holy One, blessed be He, will, moreover, redeem him from the punishment of Gehinnom, as it says, Happy is he that considers the poor; the Lord will deliver him in the day of evil (Psalms 41:2). If the poor man withstands his test without rebelling he takes a double portion in the World to Come, as it says, For You do save the afflicted people (ibid, 18:28). Whence can you learn this?--From Job, who suffered in this world and whom G-d repaid in double measure, as it says, And the Lord gave Job twice as much as he had before (Job 42:10). The rich man, however, who grudges to give perishes with his wealth from this world, as it says, 'And those riches perish by evil adventure,' for he is mean towards those who collect for charity. Why so? Because there is an ever rotating wheel in this world, and he who is rich to-day may not be so to-morrow, and also he who is poor to-day may not be so to-morrow. One He casts down, and the other He raises up, as it says, For G-d is judge; He puts down one, and lifts up another (Psalms 75:8). You will find that there are riches that positively harm their possessors and other riches that stand them in good stead.

As an example of riches that do harm, take the case of Korah who was richer than all Israel and of whom it is written, So they, and all that appertained to them, went down alive into the pit (Numbers 16:33). Another example: Such was the wealth of the wicked Haman of whom it says, And Haman recounted unto them the glory of his riches (Esther 5:11), and of whom it is written, And that he and his sons should be hanged on the gallows (ibid 9:25). Riches that benefit their owners are like those of Jehoshaphat of whom it says, Now Jehoshaphat had riches and honour in abundance (II Chronicles, 18:1). What happened to him? -But Jehoshaphat cried out, and the Lord helped him (ibid, 31)...Thus there are 'Riches kept by the owner thereof to his hurt'.

תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף קי עמוד א

+קהלת ה'+ עשר שמור לבעליו לרעתו, אמר ריש לקיש: זה עושרו של קרח. +דברים י"א+ ואת כל היקום אשר ברגליהם, אמר רבי אלעזר: זה ממונו של אדם, שמעמידו על רגליו. ואמר רבי לוי: משוי שלש מאות פרוטות לבנות של בית גזיו של קרח, וכולהו אקלידי וקילפי דגילדא. אמר רבי חמא ברבי חנינא: שלש מטמוניות הטמין יוסף במצרים, אחת נתגלתה לקרח, ואחת נתגלתה לאנטונינוס בן אסורוס, ואחת גנוזה לצדיקים לעתיד לבוא.

Sanhedrin 110b, Soncino translation

Riches kept for the owners thereof to their hurt:(Ecclesiastes, 5: 12.) Resh Lakish said: This refers to Korah's wealth. And all the substance that was at their feet:(Deuteronomy 11:6) R. Eleazar said: This refers to a man's wealth, which puts him on his feet. R. Levi said: The keys of Korah's treasure house were a load for three hundred white mules, though all the keys and locks were of leather.

R. Hama son of R. Hanina said: Three treasures did Joseph hide in Egypt: one was revealed to Korah; one to Antoninus the son of Severus, and the third is stored up for the righteous for the future time.

Discussion Questions:

1. According to these sources, how can riches cause harm to their owner?
2. Can you think of any modern day examples of this?
3. How can we protect ourselves from riches that may cause harm to us?

Jewcology.com is a new web portal for the global Jewish environmental community. Source sheets developed as part of the Jewcology project are sponsored by Teva Ivri. Thanks to the ROI community for their generous support, which made the Jewcology project possible.